

БЕЛАРУСКІ УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМСАМОЛЬСКАГА І ПРАФСАЮЗНЫХ
КАМІТЭТАУ БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОЎНАГА Чырвонага Сцяга
ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА

1985

14

САКАВІКА
ЧАЦВЕР
№ 9 (1459)

ВЫДАЕЦЦА З 1922 ГОДА

ІНФАРМАЦЫЙНАЕ ПАВЕДАМЛЕННЕ

аб Пленуме Цэнтральнага Камітэта Камуністычнай партыі Савецкага Саюза

11 сакавіка 1985 года адбыўся нечарговы Пленум Цэнтральнага Камітэта Камуністычнай партыі Савецкага Саюза.

Па даручэнню Палітбюро ЦК Пленум адкрыў член Палітбюро, сакратар ЦК КПСС т. Гарбачоў М. С.

У сувязі са смерцю Генеральнага сакратара ЦК КПСС, Старшыні Прэзідыума Цэнтральнага Савета СССР К. У. Чарненкі ўдзельнікі Пленума ўшанавалі памяць Канстанціна Усцінавіча Чарненкі мінутай жалобнага маўчання.

Пленум адзначыў, што Камуністычная партыя Савецкага Саюза, увесь савецкі народ панеслі цяжкую страту. Памёр выдатны партыйны і дзяржаўны дзеяч, патрыёт і інтэрнацыяналіст, паслядоўны змагар за перамогу ідэалаў камунізму і міру на зямлі.

Усё жыццё Канстанціна Усцінавіча Чарненкі да канца было аддадзена справе ленінскай партыі, інтарэсам савецкага народа. Куды ён ні накіроўваў яго партыя, ён нязменна, з уласцівай яму самаадданасцю, змагаўся за ажыццяўленне палітыкі КПСС.

Многа ўвагі ўдзяляў Канстанцін Усцінавіч Чарненка паслядоўнаму правядзенню курсу на ўдасканаленне развіцця сацыялізму, на вырашэнне буйных задач эканамічнага і сацыяльнага развіцця, павышэнне дабрабыту і культуры савецкага народа, на далейшы ўздым творчай актыўнасці мас, паліпшэнне ідэалагічнай работы, умацаванне дысцыпліны, законнасці і парадку.

Вялікі ўклад унёс Канстанцін Усцінавіч Чарненка ў далейшае развіццё ўсебаковага супрацоўніцтва з брацкімі краінамі сацыялізму, ажыццяўленне сацыялістычнай эканамічнай інтэграцыі, умацаванне пазіцыі сацыялістычнай садружнасці. Пад яго кіраўніцтвам цвёрда і паслядоўна праводзіліся ў жыццё прынцыпы мірнага суіснавання дзяржаў з розным грамадскім ладам, даваўся рашучы адпор агрэсіўным задумам імперыялізму, вялася нястомная барацьба за спыненне навязанай імперыялізмам гонкі ўзбраенняў, ліквідацыю пагрозы ядзернай вайны, за забеспячэнне надзейнай бяспекі народаў.

Як зрэнку вока бярог Канстанцін Усцінавіч Чарненка адзінства нашай Каму-

ністычнай партыі, калектыўны характар дзейнасці Цэнтральнага Камітэта і яго Палітбюро. Ён заўсёды імкнуўся да таго, каб партыя на ўсіх узроўнях дзейнічала як згуртаваны, зладжаны і баявы арганізм. У адзінстве думак і спраў камуністаў бачыў ён залог усіх нашых поспехаў, пераадоленне недахопаў, залог паступальнага руху наперад.

Пленум падкрэсліў, што ў гэтыя жалобныя дні камуністы, увесь савецкі народ яшчэ цясней згуртоўваюцца вакол Цэнтральнага Камітэта партыі і яго Палітбюро. У партыі савецкія людзі з поўнай падставай бачаць кіруючую і накіроўваючую сілу грамадства і поўныя рашучасці беззапаветна змагацца за рэалізацыю ленінскай унутранай і знешняй палітыкі КПСС.

Удзельнікі Пленума ЦК выказалі глыбокае спачуванне родным і блізкім памёршага.

Пленум ЦК разгледзеў пытанне аб выбранні Генеральнага сакратара ЦК КПСС.

Па даручэнню Палітбюро з прамовай па гэтым пытанню выступіў член Палітбюро тав. Грамыка А. А. Ён унёс прапанову выбраць Генеральным сакратаром ЦК КПСС тав. Гарбачова М. С.

Генеральным сакратаром Цэнтральнага Камітэта КПСС Пленум аднадушна выбраў тав. Гарбачова М. С.

Затым на Пленуме выступіў Генеральны сакратар ЦК КПСС тав. Гарбачоў М. С. Ён выказаў глыбокую ўдзячнасць за высокае давер'е, аказанае яму Цэнтральным Камітэтам КПСС, адзначыў, што вельмі добра разумее, наколькі вялікая звязаная з гэтым адказнасць.

Тав. Гарбачоў М. С. запэўніў Цэнтральны Камітэт КПСС, што ён прыкладзе ўсе сілы, каб верна служыць нашай партыі, нашаму народу, вялікай ленінскай справе, каб няўхільна ажыццяўляліся праграмныя ўстаноўкі КПСС, забяспечвалася пераемнасць у вырашэнні задач далейшага ўмацавання эканамічнай і абароннай магутнасці СССР, павышэння дабрабыту савецкага народа, умацавання міру, каб настойліва праводзілася ў жыццё ленінская ўнутраная і знешняя палітыка Камуністычнай партыі і Савецкай дзяржавы.

На гэтым Пленум ЦК закончыў сваю работу.

Міхаіл Сяргеевіч ГАРБАЧОЎ

Міхаіл Сяргеевіч Гарбачоў нарадзіўся 2 сакавіка 1931 года ў сяле Прывольным Чырвонагародзскага раёна Стаўрапольскага краю ў сям'і селяніна.

У хуткім часе пасля Вялікай Айчыннай вайны 1941—1945 гг. ва ўзросце 15 гадоў ён пачаў сваю працоўную дзейнасць. Працаваў механізатарам машына-трактарнай станцыі. У 1952 годзе ўступіў у члены КПСС. У 1955 годзе закончыў Маскоўскі дзяржаўны ўніверсітэт імя М. В. Ламаносава (юрыдычны факультэт), а ў 1967 годзе — Стаўрапольскі сельскагаспадарчы інстытут, атрымаўшы спецыяльнасць вучонага агранома-эканаміста.

З 1955 года М. С. Гарбачоў — на камсамольскай і партыйнай рабоце. Працуе ў Стаўрапольскім краі: першым сакратаром Стаўрапольскага гаркома ВЛКСМ, намеснікам загадчыка аддзела прапаганды і агітацыі, а затым другім і першым сакратаром крайкома камсамола.

У сакавіку 1962 года М. С. Гарбачоў быў вылучаны партаргам Стаўрапольскага тэрытарыяльна-вытворчага калгасна-саўгаснага ўпраўлення, а ў снежні таго ж года зацверджаны загадчыкам аддзела партыйных органаў крайкома КПСС.

У верасні 1966 года ён быў абраны першым сакратаром Стаўрапольскага гаркома партыі. Са

жніўня 1968 года М. С. Гарбачоў працуе другім сакратаром, а ў красавіку 1970 года выбіраецца першым сакратаром Стаўрапольскага крайкома КПСС.

М. С. Гарбачоў — член Цэнтральнага Камітэта КПСС з 1971 года. Быў дэлегатам XXII, XXIV, XXV і XXVI з'ездаў партыі. У 1978 годзе выбран сакратаром ЦК КПСС, у 1979 годзе — кандыдатам у члены Палітбюро ЦК КПСС. У кастрычніку 1980 года М. С. Гарбачоў пераведзены з кандыдатаў у члены Палітбюро ЦК КПСС. Дэпутат Вярхоўнага Савета СССР 8—11-га скліканняў, старшыня Камісіі па замежных справах Савета Саюза. Дэпутат Вярхоўнага Савета РСФСР 10—11-га скліканняў.

Міхаіл Сяргеевіч Гарбачоў — вядомы дзеяч Камуністычнай партыі і Савецкай дзяржавы. На ўсіх пасадах, якія яму даручае партыя, працуе з уласцівымі яму ініцыятывай, энергіяй і самаадданасцю, аддае свае веды, багаты вопыт і арганізатарскі талент. ажыццяўленню палітыкі партыі, беззапаветна служыць вялікай справе Леніна, інтарэсам працоўнага народа.

За заслугі перад Камуністычнай партыяй і Савецкай дзяржавай М. С. Гарбачоў узнагароджаны трыма ордэнамі Леніна, ордэнамі Кастрычніцкай Рэвалюцыі, Працоўнага Чырвонага Сцяга, «Знак Пашаны» і медалямі.

АД ЦЭНТРАЛЬНАГА КАМІТЭТА КАМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ САВЕЦКАГА САЮЗА, ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА САВЕТА СССР, САВЕТА МІНІСТРАЎ СССР

Цэнтральны Камітэт Камуністычнай партыі Савецкага Саюза, Прэзідыум Вярхоўнага Савета СССР і Савет Міністраў СССР з глыбокім смуткам паведамляюць партыі і ўсёму савецкаму народу, што 10 сакавіка 1985 года ў 19 гадзін 20 мінут пасля цяжкай хваробы памёр Генеральны сакратар Цэнтральнага Камітэта КПСС, Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР Канстанцін Усцінавіч ЧАРНЕНКА.

Імя Канстанціна Усцінавіча Чарненкі — выдатнага дзеяча Камуністычнай партыі і Савецкай дзяржавы, стойкага барацьбіта за ідэалы камунізму, за мір — назаўсёды захаваецца ў сэрцах савецкіх людзей, усяго прагрэсіўнага чалавецтва.

ЗВАРОТ

Цэнтральнага Камітэта КПСС, Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР, Савета Міністраў СССР

ДА КАМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ, ДА САВЕЦКАГА НАРОДА

Дарагія таварышы!

Камуністычная партыя Савецкага Саюза, Савецкая дзяржава, увесь савецкі народ панеслі цяжкую страту. Памёр Канстанцін Усцінавіч Чарненка — выдатны партыйны і дзяржаўны дзеяч, патрыёт і інтэрнацыяналіст, паслядоўны змагар за перамогу ідэалаў камунізму і міру на зямлі.

Усё жыццё Канстанціна Усцінавіча Чарненкі да канца аддадзена справе ленынскай партыі, інтарэсам савецкага народа. Куды б ні накіроўвала яго партыя, ён нязменна, з уласцівай яму самаадданасцю змагаўся за ажыццяўленне палітыкі КПСС, у радах якой знаходзіўся больш чым пяцьдзесят гадоў.

Ад камсамольскага важнага і партарга пагранічнай заставы да Генеральнага сакратара ЦК КПСС, Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР — такі жыццёвы шлях К. У. Чарненкі. На вышэйшых пасадах у партыі і дзяржаве ва ўсёй паўнаце раскрыўся яго талент арганізатара, кіраўніка ленынскага тыпу. Цэнтральны Камітэт партыі, Палітбюро ЦК КПСС на чале з К. У. Чарненкам вялі вялікую і плённую работу па мабілізацыі працоўных на выкананне рашэнняў XXVI з'езда КПСС, наступных Пленумаў Цэнтральнага Камітэта.

Паслядоўна праводзіўся курс на ўдасканаленне развіцця сацыялізму, на вырашэнне буйных задач эканамічнага і сацыяльнага развіцця, павышэнне дабрабыту савецкага народа, далейшы ўздым творчай актыўнасці мас, паліпшэнне ідэалагічнай работы. У цэнтры ўвагі партыі пастаянна знаходзіліся пытанні ўмацавання дысцыпліны, законнасці і парадку, кадровай палітыкі, актывізацыі дзейнасці Саветаў, камсамола, народнага кантролю, школьнай рэформы, павышэння грамадскай ролі літаратуры і мастацтва. Вядзецца актыўная работа па падрыхтоўцы да чарговага, XXVII з'езда КПСС, распрацоўцы новай рэдакцыі Праграмы партыі.

На міжнароднай арэне намаганні партыі канцэнтраваліся на далейшым развіцці ўсебаковага супрацоўніцтва з брацкімі краінамі сацыялізму. З дзейнасцю К. У. Чарненкі звязаны пераход да новага этапу сацыялістычнай эканамічнай інтэграцыі, умацаванне пазіцый сацыялістычнай садружнасці.

ЦК КПСС, Савецкая дзяржава цвёрда і пасля-

доўна праводзілі ў жыццё прынцып мірнага суіснавання дзяржаў з розным грамадскім ладам, рашуча процідейнічалі агрэсіўным задумам і імкненням найбольш рэакцыйных колаў імперыялізму, нястомна змагаліся за спыненне нязвязанай імперыялізмам гонкі ўзбраенняў, ліквідацыю пагрозы ядзернай вайны, за забеспячэнне надзейнай бяспекі народаў.

У сувязі з цяжкай стратай Цэнтральны Камітэт КПСС, Прэзідыум Вярхоўнага Савета СССР, Савет Міністраў СССР звяртаюцца да камуністаў, да савецкага народа з заклікам яшчэ цяжней згуртавацца вакол ленынскага Цэнтральнага Камітэта партыі і яго Палітбюро. У Камуністычнай партыі Савецкага Саюза працоўныя нашай краіны з поўнай падставай бачаць кіруючую і накіроўваючую сілу савецкага грамадства. Усе справы і думкі партыі накіраваны на беззапаветнае служэнне карэнным інтарэсам савецкага народа, справе камунізму.

КПСС узброена неўміручым рэвалюцыйным марксісцка-ленынскім вучэннем. Яна няўхільна ідзе па шляху, указанаму Леніным, і з гэтага шляху не зверне ніколі.

Партыя і надалей будзе праводзіць курс на ўсебаковае ўдасканаленне развіцця сацыялізму. Яна лічыць вышэйшым сэнсам сваёй дзейнасці далейшае павышэнне матэрыяльнага і культурнага ўзроўню жыцця народа на аснове інтэнсіфікацыі эканомікі, усямернага паскарэння навукова-тэхнічнага прагрэсу. З усёй настойлівасцю будзе ўсё больш поўна ажыццяўляцца ва ўсіх сферах нашага жыцця ўласцівы сацыялізму прынцып сацыяльнай справядлівасці, неадступна праводзіцца адобраная і падтрыманая працоўнымі краінамі лінія на ўмацаванне дысцыпліны, парадку, арганізаванасці. Партыя і далей будзе ўмацоўваць саюз рабочага класа, калгаснага сялянства і інтэлігенцыі, брацкую дружбу савецкіх народаў, якія складаюць аснову жыццядзейнасці нашага грамадства, будзе развіваць сацыялістычную дэмакратыю. Партыя лічыла і лічыць вышэйшымі духоўнымі каштоўнасцямі савецкіх людзей марксісцка-ленынскую перакананасць, калектывізм, патрыятызм, пралетарскі сацыялістычны інтэрнацыяналізм.

КПСС, Савецкая дзяржава рабілі і робяць усё магчымае і неабходнае для ўмацавання сацыялістычнай

садружнасці, усталявання пазіцый сацыялізму на сусветнай арэне, для прадухілення ядзернай катастрофы і забеспячэння трывалага міру. Мы хочам і настойліва дабіваемся спынення гонкі ўзбраенняў, прадухілення мілітарызацыі космасу. Наша канчатковая мэта — поўнае знішчэнне ядзернай зброі ўсюды на планеце, поўная ліквідацыя пагрозы ядзернай вайны. Савецкі Саюз нязменна выступаў і выступае за канструктыўны дыялог, за практычныя меры, якія вядуць да зніжэння міжнароднай напружанасці, да ўстанаўлення атмасферы давер'я, супрацоўніцтва і ўзаемаразумення паміж усімі народамі і дзяржавамі.

Савецкі Саюз нікому не пагражае і не імкнецца да ваеннай перавагі. Але ён не дапусціць таго, каб якая-небудзь іншая краіна або каліцыя дзяржаў атрымалі такую перавагу. Вось чаму мы і ў далейшым будзем нязменна павышаць пільнасць, умацоўваць абароназдольнасць нашай сацыялістычнай Радзімы.

Нашы сімпатыі і наша падтрымка на баку народаў, якія змагаюцца за свабоду і нацыянальную незалежнасць. У барацьбе за мір і сацыяльны прагрэс КПСС нязменна верная паслядоўнаму курсу на ўсямернае згуртаванне сіл міжнароднага камуністычнага і рабочага руху.

Мэты партыі ясныя і высякародныя. Яны далі магчымасць КПСС здобчыць бязмежнае давер'е працоўных. У адзінстве з народам — сіла партыі. У адзінстве з партый, у яе кіраўніцтве — сіла народа.

Канстанцін Усцінавіч Чарненка, які прысвяціў усё сваё жыццё вернаму служэнню партыі, савецкаму народу, назаўсёды застанецца ў памяці камуністаў, усіх савецкіх людзей. Ён застанецца ў нашай памяці як палымяны прапагандыст марксісцка-ленынскіх ідэй, як спагадлівы і патрабавальны кіраўнік, як чалавек чулы і ўважлівы да патрэб і клопатаў людзей працы.

Цэнтральны Камітэт КПСС, Прэзідыум Вярхоўнага Савета СССР, Савет Міністраў СССР цвёрда ўпэўнены ў тым, што камуністы, усе савецкія людзі, прадуляючы высокую свядомасць і арганізаванасць, будуць працаваць з яшчэ большым энтузіязмам і самаадданасцю, умацоўваць эканамічную і абаронную магутнасць нашай Радзімы, дастойна несіці сцяг Вялікага Кастрычніка.

ЧАРНЕНКА

Канстанцін Усцінавіч

Медыцынскае заключэнне аб хваробе і прычыне смерці Чарненкі Канстанціна Усцінавіча

Чарненка К. У., 1911 года нараджэння, доўгі час хварэў эмфіземай лёгкіх, якая ўскладнілася лёгачна-сардэчнай недастатковасцю. Цяжкасць стану ўзмацнялася адначасова з хранічным гепатытам з пераходам у цыроз. Нягледзячы на праводзімую тэрапію, нарасталі гіпаксічныя і дыстрафі-

чныя змяненні ў органах і тканках. 10 сакавіка 1985 года ў 19 годзін 20 мінут пры з'явах нарастаючай пачочнай і лёгачна-сардэчнай недастатковасці адбылося спыненне сэрца.

Пры паталаганатамічным даследаванні дыягназ пацвердзіўся.

Начальнік Чацвёртага галоўнага ўпраўлення пры Міністэрстве аховы здароўя СССР, акадэмік АН СССР, АМН СССР, прафесар Я. І. Чазаў; член-карэспандэнт АМН СССР, прафесар А. Г. Чучалін; член-карэспандэнт АМН СССР, прафесар М. І. Перэльман; член-карэспандэнт АМН СССР, прафесар В. Г. Смагін; акадэмік АМН СССР, прафесар Ф. І. Камароў; зас. у. член дзяржаўнай навукі, прафесар В. Г. Папоў; член-карэспандэнт АМН СССР, прафесар А. І. Вараб'еў; лечачы ўрач З. В. Осіпава; акадэмік АМН СССР, прафесар М. А. Краеўскі; заслужаны дзеяч навукі, прафесар Ю. В. Пастноў.

Удзельнікі Пленума ЦК КПСС развітваюцца з К. У. Чарненкам

Глыбокім болям у сэрцы кожнага савецкага чалавека адазвалася смерць выдатнага дзеяча Камуністычнай партыі і Савецкай дзяржавы Канстанціна Усцінавіча Чарненкі — Генеральнага сакратара ЦК КПСС, Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР. У жалобе ўся краіна, сталіца нашай Радзімы.

11 сакавіка ў Калонную залу Дома саюзаў, дзе на пастаменце ўстаноўлена труна з цэлам памёршага, прыйшлі таварышы М. С. Гарбачоў, Г. А. Аліеў, В. І. Варатнікоў, В. В. Грышынін, А. А. Грамыка, Д. А. Кунаеў, Р. В. Раманаў, М. С. Саломенцаў, М. А. Ціханаў, П. Н. Дземічаў, У. І. Далгіч, В. В. Кузняцоў, Б. М. Панамароў, В. М. Чэбрыкаў, Э. А. Шэварднадзе, М. В. Зімянін, І. В. Капітонаў, Я. К. Лігачоў, К. В. Русакоў, М. І. Рыжкоў, удзельнікі Пленума ЦК КПСС.

У журботным маўчанні кіраўнікі Камуністычнай партыі і Савецкай дзяржавы аддалі даніну памяці выдатнаму партыйнаму і дзяржаўнаму дзеячу, патрыёту і інтэрнацыяналісту, паслядоўнаму барацьбіту за перамогу ідэалаў камунізму і міру на зямлі. Затым яны выказалі глыбокія спачуванні родным і бліжкім памёршага.

(ТАСС).

АДЗІН ДЗЕНЬ ФІЗФАКА

— У нас на факультэце вялікае значэнне надаецца пытанню падрыхтоўкі школьных настаўнікаў, — расказвае старшы выкладчык кафедры агульнай фізікі В. М. Наумчык. — Студэнты, якія выбралі сабе гэту нялёгкую прафесію, павінны мець ґрунтоўныя веды: яны будуць выхоўваць, вучыць дзяцей — будучае краіны.

Факультэт паспяхова вырашае пытанні, звязаныя са школьнай рэформай. Зайдзіце ў аўдыторыю № 380, лабараторыю лекцыйнага эксперыменту — «родны» клас студэнтаў, якія займаюцца на педпатоку. Усё абсталавана тут, як у кабінетах фізікі агульнаадукацыйных школ. Будучыя настаўнікі вучацца працаваць са

школьнымі прыладамі, творча падыходзіць да арганізацыі тых ці іншых эксперыментаў, распрацоўваць і ўдасканальваць метадыку выкладання.

НА ЗДЫМКАХ: заняткі ў лабараторыі лекцыйнага эксперыменту праводзіць старшы выкладчык кафедры агульнай фізікі В. М. НАУМЧЫК; студэнт 4-га курса Віктар АПАНАСЕВІЧ выконвае курсавую работу на кафедры фізікі паўправаднікоў. Яму дапамагае старшы навуковы супрацоўнік кафедры А. М. ЗАЙЦАУ; на электронным мікраскопе працуе старшы інжынер Ю. А. ДАНИЛОВІЧ.

(Заканчэнне на 4-й стар.)

СТАНАУЛЕННЕ КАЛЕКТЫВУ

Калі цяжкасці пераадолены

...НАД РАКОЙ — абрыў. Па вузкай лясвіцы, дзе толькі толькі размінуцца дваім, ідуць людзі. Сонца не бачаць, бурэная вада ўнізе, кветак, дрэў — таксама. Адно толькі кіла за сабой — узрушаны голас дзяўчыны.

Палова экскурсійнай групы — сляпыя. Даведаўшыся аб гэтым, Лена Сыраежка і Іра Якубіцкая разгубіліся. Ім, студэнткам, якія праходзілі практыку ў Ялце, знаёмыя турыстаў з Нікіцінскім паркам, так нялёгка было прызвычаіцца да ролі экскурсаводаў. А людзям, сляпым, патрэбна даць не проста інфармацыю, а данесці адчуванне навакольнага свету ў фарбах. Трэба, каб ім было цікава, каб не павярнулі назад, а крок за крокам паднімалися ўверх.

Вочы, што, не бачачы, імкнуліся ўвабраць у сябе ўвесь свет. Давер, з якім звярталіся да экскурсаводаў з просьбай растлумачыць яшчэ раз. Ціхае «дзякуй!» і пёплы поціск рукі на развітанне...

Вось і зараз дзяўчатам было прыемна, што за імі пайшлі. Значыць, яны могуць павесці за сабой, могуць пераканаць. Такой думкі і студэнты трэцяй групы чацвёртага курса геаграфічнага факультэта. Яны лічаць, што з камсоргам ім шанцавала. Бо тым добрым пачаткам, што робіць палову справы, у жыцці камсамольскага калектыву з'яўляецца, вядома, камсамольскі лідэр.

Іра Якубіцкая, Аксана Галубовіч, Лена Сыраежка вядуць камсамольскую работу ў групе.

— Як вы лічыце, дзяўчаты, група для вас толькі калектыў, у якім праходзіць гады вучобы, ці нешта большае? — спытала я.

Успомілі грамадска-палітычную атэстацыю. Размова была па-спраўдному дзелавой. Адназначлі поспехі, не маўчалі аб недахопах. Ацэньвалі работу сваіх таварышаў аб'ектыўна. Напэўна, іменна тады адчулі, як добра ведаюць адзін аднаго.

Але шлях да ўзаемаразумення быў доўгі. У канцы другога курса, калі фарміраваліся групы па спецыялізацыі, на краязнаўства і метадыку арганізацыі экскурсійнай справы прышлі людзі з розных груп. Спачатку трымаліся асобна, па некалькі чалавек, таму арганізаваць і правесці нейкае мерапрыемства было надзвычай цяжка.

І тады Ірына Якубіцкая сабрала камсамольскі сход.

— Вы выбралі мяне камсоргам, — заявіла яна, — і калі лічыце, што я не спраўляюся, ка-

лі так будзе працягвацца і далей — прапаную самаадвод...

Не зразумелі і прапанову ніхто не палічыў за слабасць. Пасля гэтага сходу ніхай яшчэ не з вялікім энтузіязмам браліся за справу, але не адмаўляліся, як раней.

Сцяна непаразумення пахіснулася. Ці не стала гэтае імгненне нараджэннем дружбы? А можа з'явілася яна разам з агенчыкам кастра, што кожны вечар на працягу двух месяцаў сумеснай практыкі загараўся на палыне, вабячы да сябе іх, аб'яднаных разам рамантайкай?

Цяжка акрэсліць межы хвіліны, калі кожны пачаў разумець, што ён патрэбны ў калектыве чалавек, калі з'явілася «адчуванне локця». Каб знайсці сябе, гэта вельмі патрэбна.

І ў арганізацыйнай рабоце спачатку не ўсё было роўна і гладка. Даручэнні выконвалі адны і тыя ж людзі. Быццам усё ішло як мае быць: запланаванае выконвалася своєчасова. Але ці было гэта спраўдным паказчыкам спраў?

Света Федарака на маё пытанне: чаму яна раней не ўдзельнічала ў грамадскім жыцці групы, адказала:

— А мне не давяралі. Звярнуліся да школьнай характарыстыкі Светы. Былы школьны камсорг цяпер чамусьці бяздзейнічала. Але становішча хутка выправілі. Зараз Света — член камсамольскага бюро групы, адказная за культурна-масавую работу. Гэта даручэнне далі дзяўчыне на камсамольскім сходзе. І ўсе лічаць, што не памылліся: Света спраўляецца са сваімі абавязкамі.

— Вядома, што пастаянную нагрузку ўсім студэнтам мы даць не можам, — расказвае Алена Сыраежка, — але часова даручэнні выконваюць усе. Хочацца назваць прозвішчы Вадзіма Цюцюнова — аднаго з лепшых дыск-жакеяў, Людмілы Малыскай — старшыні СНТ факультэта, Веранікі Янцэвіч — ленинскага стыпендыята, старшыні савета выдатнікаў.

Трэба сказаць, што трэцяя група чацвёртага курса лічыцца лепшай на факультэце. Дарэчы, ва ўніверсітэцкім аглядзе-конкурсе на лепшую акадэмічную групу чацвёртакурснікі занялі трэцяе месца.

Наперадзе ў чацвёртакурснікаў шмат важных спраў, для ажыццяўлення якіх патрэбна быць згуртаванымі і дружнымі.

А. МАСЛА,
студэнтка факультэта
журналістыкі.

РАЎНЕННЕ НА ПРАВАФЛАНГОВЫХ!

ЛЮДА ПРЫЕХАЛА ў Мінск пасля заканчэння прамыслова-эканамічнага тэхнікума па размеркаванню, прыехала з чырвоным дыпламам, каб прапрацаваць усяго паўгода праграмістам у вылічальным цэнтры, паступіць у БДУ імя У. І. Леніна.

Зараз Людміла Панчанка — студэнтка IV курса, сакратар

— Калі шчыра, перад сесіяй адчуваю страх. Зразумела, мне лягчэй вучыцца і здаваць, чым другім, тэхнікум шмат што даў. І ўсё ж... Вось многія лічаць: калі выдатнік — яму і так «пяцёрку» паставяць, пагартаюць залікоўку і паставяць. Абсалютна памылковае меркаванне. Акрамя ведаў, нішто не дапаможа на экзамене.

году ў год займае такія месцы ў грамадскай рабоце: сёмае, пятае, трэцяе...

Інтэрнат № 6, дзе жыве Людміла, адзін з самых лепшых ва ўніверсітэце. Тут у адрамантаваным самімі рабяткамі пакоі створаны клуб, у якім дзейнічае шэсць секцый і ствараецца театр мініяцюр.

Нежк Людэ сытала нібы ў самой сябе, у роздуме:

СЕМЕСТРЫ ЛЮДМІЛЫ ПАНЧАНКА

камсамольскай арганізацыі факультэта прыкладной матэматыкі, выдатніца вучобы, член КПСС.

На другім курсе па прадмету «Аўтаматызаваныя сістэмы кіравання» Люда атрымала першую чацвёрку, але не пайшла пераздаваць (хаця раілі многія, у тым ліку і выкладчыкі). Сяброўкі нават злаваліся. Дзіўная ўсё ж рэч экзамены — каму пашанцуе, каму не. Вось Людэ ведала прадмет лепш за іх, а білет цяжка дастаўся — і ў выніку «чацвёрка». Дык чаму ж не пераздаць, калі ведаеш на «выдатна».

— Ну што вы, дзяўчаты, — адказвала Людэ. — Не ў адзнаках справа. Калі-небудзь на справе дакажу, што аўтаматызаваныя сістэмы кіравання — мой «козыр».

Тая чацвёрка так і засталася да сённяшняга дня адзінай у яе залікоўцы.

— Табе, напэўна, сесію лёгка здаваць, ці таксама знаёмы «сіндром» перадэкзаменацыйнага стану?

Часта мы з Людэ сустрэкаліся, доўга гутарылі. Гаварыла яна многа і з ахвотай. Але — пра іншых; пра сябе — ні слова. І ўсё часцей я заўважала: ці заходзіла размова аб вучобе, аб захапленнях ці камсамольскай рабоце — яна расказвала пра сяброў, пра свой камітэт камсамола. «Ды што пра мяне, вась у камітэце...» Камсамольская работа заўсёды падабалася ёй, яшчэ са школьнай парты. У гады вучобы ў тэхнікуме яна была членам райкома камсамола.

І тут, у БДУ, на другім курсе яе выбралі сакратаром камітэта камсамола факультэта.

— Мне лёгка працаваць, — расказвае Людэ. — У камітэце ўзаемамажыльнасць. Галоўнае — падбор баявога актыву, бо работа з людзьмі — гэта асобная работа. Работы нашы на кожным сходзе «заводзяць» мяне: «Час нам выходзіць ужо на першае месца ў спаборніцтве, калі прыгатаваць па няцотных ліках». Гэта наш факультэт з

— Цікава, чаму чалавек жыве так, а не іначай, чаму ён такі, а не другі? Таму што ўсё ў яго закладваецца людзьмі — бацькамі, настаўнікамі, сябрамі.

У Людэ так: імкненне да вучобы — ад маці, яна ў яе настаўніца пачатковых класаў, схільнасць да камсамольскай работы — ад бацькі, які большую частку жыцця знаходзіўся на партыйнай рабоце. А брат для Людэ — бясспрэчны аўтарытэт у працы. З першага курса ездзіць яна ў будатрады: ужо пяць гадоў (уключаючы СВА тэхнікума). Выязджала працаваць у лінейныя, а два апошнія гады была інструктарам Мінскага гарадскога штаба СВА.

А час бяжыць, бяжыць. Чацвёрты курс — значыць, не за гарамі размеркаванне. Пасля заканчэння ўніверсітэта Людэ хацела б пайсці працаваць на вытворчасць і працягваць займацца грамадскай работай.

Г. ВІТКОЎСКАЯ.

АДЗІН ДЗЕНЬ ФІЗФАКА

(Заканчэнне.
Пачатак на 3-й стар.)
На кафедрах факультэта вялікая ўвага ўдзяляецца навукова-вытворчаму кантакту.
— Супрацоўніцтва з прадпрыемствамі па гаспадарчых дагаворах дае станоўчыя рэзультаты ў падрыхтоўцы спецыялістаў, — расказвае старшы навуковы супрацоўнік, кандыдат фізіка-матэматычных навук А. Р. Чалядзінскі. — Теорыя, мэтанакіраваная работа развівае мысленне студэнтаў, дае магчымасць правяраць атрыманыя веды на практыцы.
Аглядам якасці падрыхтоўкі спецыялістаў з'явілася Усеагульная алімпіяда «Студэнт і навукова-тэхнічны прагрэс».

Па яе выніках граматамі МінВНУ ВССР за другое месца ўзнагароджаны студэнт факультэта С. Чаркас, а таксама Р. Прыткоў, які заняў трэцяе месца.
Вялікі ўклад уносяць вучоныя факультэта ў выкананне Харчовай праграмы. Шмат гадоў ужо вядзецца работа ў галіне стымуляцыі росту раслін. Сёння супрацоўнікі, аспіранты, студэнты сканцэнтравалі асноўную ўвагу на пошуку крыніц сыравіны для атрымання харчовых прэпаратаў і кармоў, выкарыстанні адходаў вы-

ворчасці, метадаў ачысткі сцёкавых вод. Вядуцца эксперыменты па ўдасканаленню захавання сельскагаспадарчай прадукцыі.
Разам з савецкімі студэнтамі на фізфаку вучацца грамадзяне з замежных краін. Падыходзіць к канцу вучоба ў Савецкім Саюзе дзяўчыны з Кубы Аны Кобаль. Яна ніколі не забудзе гады, праведзеныя ў Мінску, дзе знайшла сапраўдных сяброў. Як цяжка развітвацца з імі. З такім жа смуткам рыхтуюцца да ад'езду і студэн-

ты з Чэхаславакіі, ГДР, В'етнама.
...14 гадзін 35 мінут. Звініць званок. Шумныя, вясёлыя групы студэнтаў бясконцым патокам выліваюцца на вуліцу. Заняткі закончаны. Яшчэ адзін дзень прайшоў: дзень адкрыцця, пошукаў і знаходак. Спяшаюцца студэнты: каго чакае стадыён, каго бібліятэка, каго лабараторыя, каго танцавальная студыя...
А. ВАЛОШЫН.

НА ЗДЫМКАХ: Міраслаў Машлан, аспірант з ЧССР, працуе над стварэннем арыгінальнай устаноўкі; студэнтка з Кубы Ана Кобаль рыхтуецца да абароны дыпломнай работы.
Фота аўтара.

«Я ЗАДАВОЛЕНА ЛЁСАМ»

У інтэрнаце № 2 адбылася сустрэча студэнтаў з дацэнтамі кафедры фізікі цвёрдага цела фізічнага факультэта, ветэранам Вялікай Айчыннай вайны Ганнай Васільеўнай ШЫБАЕВАЙ.
— НІЯКІХ ПОДЗВІГАЎ на вайне я не здзяйсняла, — так нечакана пачала свой расказ Ганна Васільеўна. — У 1937 годзе я разам з сяброўкамі прыехала ў Маскву і ўладкавалася прадзільшчыцай на камвольнай фабрыцы. Жылі дружна, весела. Калі працавалі, то ўсе разам, калі адпачывалі — таксама калектывам, — голас Ганны Васільеўны гучыць задорна. Было відно, з якім задавальненнем яна расказвае пра гады сваёй маладосці.
— Памятаю, сабраліся мы аднойчы раніцай паехаць з дзядзючатамі ў парк культуры імя М. Горкага, — твар Ганны Васільеўны стаў задуманым, выгляд — заклапочаным. — Зайшлі мы ў цяжкі са смехам, жартамі. Толькі ўразлілі нас погляды людзей: вельмі ўжо сур'ёзнымі былі яны. Мы прыхалі ў парк і ўбачылі, што людзі збіраюцца невялікімі групкамі, нешта абмяркоўваюць. І раптам па радыё пачулі голас Молатава і страшнае слова «вайна».

Так Г. В. Шыбаева даведалася, што пачалася Вялікая Айчынная вайна. Адразу ж была аб'яўлена мабілізацыя. У Маскве засталіся пераважна дзеці і жанчыны. Працаваць даводзілася многа: на рабочых месцах засталіся на дзве змены, праводзілі там па дванаццаць гадзін у суткі. Ганна Васільеўна з сяброўкамі таксама працавала на фабрыцы. Выпускнікі тканіну для фронту. Разам з гэтым дзяжурілі ў горадзе, скідавалі з дахаў запальныя бомбы. Пасля закліку да камсамольцаў: «Прыняць удзел у абароне Масквы!» Г. В. Шыбаева трапіла ў зенітны полк.

— Перамогу я сустрэла на сваёй батарэі, — голас Ганны Васільеўны нека пераарывае, на вачах з'явіліся слёзы. — Не, нельга дапусціць, каб вайна паўтарылася яшчэ раз.
Прышоў час, калі для Г. В. Шыбаевай і яе сяброў адкрылася магчымасць вучыцца. У 1949 годзе яна паступіла ў ВДУ, закончыла яго і вось ужо амаль трыццаць гадоў Ганна Васільеўна Шыбаева працуе выкладчыцай на фізічным факультэце.
Зараз Ганна Васільеўна часта ўспамінае суровыя ваенныя гады. Цяжкія гэта ўспаміны, бо там, на полі бітвы, памялі яе сябры, знаёмыя, тыя, з кім побач яна ваявала.
Н. КАТКОВА,
член прэс-цэнтра камітэта камсамола ўніверсітэта.

САКАВІК: НА ПАРАДАК ДНЯ КАМСОРГА

НА ТВАІМ КАЛЕНДАРЫ — самыя напружаны час вучэбнага семестра. Семінары, практычныя заняткі, лабараторныя работы. Да іх ты старанна рыхтуешся, на іх ты выдатна адказваеш. Ты — прыклад. На цябе раўняецца ўся група. Але ты цікавішся не толькі асабістымі адзнакамі, цябе хвалюе вучоба ўсёй групы, таму так уважліва ставішся да кожнай адзнакі камсамольца групы, вядзеш неспрымірную барацьбу з пропусамі заняткаў. Паўсядзённая дапамога адстаючым павінна заўсёды стаць у цэнтры тваёй увагі, камсорг.

У тваім плане на сакавік намечана шмат мерапрыемстваў. А як ты выконваеш іх? Ці заўсёды яны праходзяць цікава? Ці заўсёды прымаюць у іх удзел усе камсамольцы? А як у тваёй групе ідзе падрыхтоўка да XII Сусветнага фестывалю моладзі і студэнтаў, які пройдзе з 27 ліпеня па 3 жніўня ў горадзе-героі Маскве?

Па традыцыі з першых дзён вясны ва ўніверсітэце праходзіць палітычны залік. Галоўная яго мэта — даць ацэнку палітычным ведам студэнтаў. Як твае камсамольцы будуць падрыхтаваны да гэтага экзамена? Як яны ведаюць гісторыю нашай Радзімы, гісторыю сусветнага маладзёжнага руху? Настрой іх на канкрэтную размову аб павышэнні ролі камсамола ў жыцці ўніверсітэта. У ходзе палігаліку кожны камсамолец павінен трымаць справядліва аб тым, што зрабіў ён ужо па выкананню аперацыі «Пагаворым, таварыш ветэран!». Памятай, адзнака, атрыманая на палігаліку — асноўная частка адзнакі па грамадска-палітычнай практыцы.

НАШЫ ВЫПУСКНІКІ

АСНОЎНЫ АРЫЕНЦІР

Чатыры гады назад Рыма Комлева закончыла механіка-матэматычны факультэт БДУ імя У. І. Леніна. Зараз яна працуе майстрам у цэху № 34 ВА «Інтэграл».

...Я ПРЫЙШОЎ да Рымы Комлевай, разлічваючы застаць яе ў добрым настроі і папрасіць падзяліцца сваімі меркаваннямі наконт працоўных дасягненняў. Настрой у майстра сапраўды быў добрым, але далёка не бестурботным. Тым не менш поспехі калектыву яна пракаментавала, магчыма, нават больш чым спіла:
— Высокая адказнасць і прафесіяналізм кожнага — вось асноўныя складальныя ўсіх нашых дасягненняў...
— Ну, а агульнае імкненне да безумоўнага выканання прынятых абавязацельстваў? — пытаюся ў яе, таму што імяна гэтае пытанне цікавіла мяне больш за ўсё.
— Не патрэбна блытаць прычыну і вынік, таму што выкананне абавязацельстваў, — тлумачыць Р. Комлева, — гэта не што іншае, як пэўны вынік, або, як вы кажаце, поспех, вытокі якога я ўжо назвала: адказнасць і прафесіяналізм людзей...
Крыху пра майстра Рыму Комлеву. Будучы студэнткай механіка-матэматычнага факультэта, яна праходзіла практыку ў падраздзяленні № 11, куды і павінна была пайсці працаваць пасля заканчэння ўніверсітэта. У час праходжання практыкі Р. Комлева азнаёмілася з тым, што ёй патрэбна было рабіць у хуткім часе, і прыйшла да вываду, што гэта работа ёй не зусім па густу. Вось тады і вырашыла ісці ў цэх. Майстрам. Ніхто, зразумела, перачыць не стаў. Майстрам — калі ласка, цэх № 34. Было гэта ў той час, калі

падраздзяленне не вельмі магло пахваліцца паказчыкамі, нявырашаных праблем было шмат...

Маладога спецыяліста Р. Комлеву вучыў быць кіраўніком майстар Анатолай Канстанцінавіч Малашка. Вучыў хутка — два тыдні. Потым сама і толькі сама. Новы тады начальнік цэха Георгій Аркадзевіч Станкевіч не рабіў скідак на маладосць, на тое, што Рыма — нядаўняя студэнтка. Патрабаваў. Краіне неабходна прадукцыя, і не мае значэння, які спецыяліст мае дацэнне да яе вырабу — з вопытам ці малады. Патрэбны прылады — многа і высакаякасныя. Гэту задачу майстар Рыма Комлева і яе камсамольска-маладзёжны калектыў вырашаюць з году ў год адзіна правільным шляхам — працай.

У састаў КМК Комлевай уваходзяць дзве брыгады, ствараецца трэцяя. Зараз калектыў працуе па брыгаднаму падраду.

— Думаю, што не скажу нічога новага, — гаворыць майстар, — калі адначу відзючны перавагі брыгаднай формы арганізацыі працы. Работніцы абедзвюх брыгад «завязаны» адзіным нарадам, аплата прадзіданца з улікам каэфіцыента працоўнага ўдзелу. І калі раней даводзілася некага прыспешваць, то зараз у гэтым неабходнасці няма.

Тэхпрацэс, які выконваецца зменай, складаецца з 21 аперацыі. Каб пазбегнуць непрадбачаных збояў у ходзе вырабу прадукцыі, работніцы КМК дабіліся амаль поўнай узаемаза-

мяняльнасці. Гэта адзін з рэзерваў выканання планавых заданняў і абавязацельстваў. Ці не таму працэнт выхаду годных зараз вышэй на 2,1, а не на 1 працэнт, як адзначана ў абавязацельствах калектыву. А якасны паказчык здачы прадукцыі самы высокі ў цэху — 99 працэнтаў (замест планавых 98,3).

На думку Рымы Комлевай, калектыў, які яна ўзначальвае, канчаткова склаўся, і праблема добрага мікраклімату ў іх не існуе. У КМК сур'ёзная праблема была, калі ўзнікала неабходнасць пераводу каго-небудзь з работніц на другі ўчастак.

— Вось гэта праблема, — усміхаецца Р. Комлева, — добрахвотнікаў не знайсці, а пераводзіць некага загадам, значыць, пакрыўдаць.

Безумоўна, свярдаюць, што сёння ў камсамольска-маладзёжным калектыве майстра Рымы Комлевай усе пытанні вырашаны і вытворчае жыццё ідзе лёгка, значыць памыляцца. Перашкод, натуральных ці штучных, яшчэ дастаткова. Але ў тым і справа, што калектыў навучыўся іх пераадоўваць і пераадоўвае зладжана, з веданнем справы, заўсёды маючы адзіна правільны арыенцір — выпуск прадукцыі па плану і звыш яго. Прадукцыя, якая на аб'яднанні адносіцца да разраду асноўнай, галоўнай прадукцыі.

У. ЛІСОУСКІ,
карэспандэнт газеты «Інтэграл».

БЕЛАРУСКІ
УНІВЕРСІТЭТ

Мінская паліграфічная фабрыка
«Красная звезда» МВПА імя Я. Коласа.
14 сакавіка 1985 г.
Зак. 2388. АТ 13186.

220080, МІНСК-80, УНІВЕРСІТЭЦКІ ГАРАДОК, ГЕАГРАФІЧНЫ КОРПУС, п. 3.
ТЭЛЕФОН 20-68-27.

Рэдактар
В. П. ВАРАБ'ЕЎ